

אֲבִתְרֵיכּוֹ, לֹא אֵימָא מָאן הוּא אַבָּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק, כַּדְדָּמִי לָן, הָאִי יִנּוּקָא לָאוּ בַר נֶשׁ הוּא. אַכְלוּ. וְהָהוּא יִנּוּקָא הָוָה אָמַר מַלְי דְאֹרֵייתָא, וְחִדּוּשֵׁי אֹרֵייתָא. אָמְרוּ, הֵב וּנְבָרִיךְ. אָמַר לְהוּ, יְאוּת אַמְרֵתוֹן. בְּגִין דְשִׂמְא קִדִּישָׁא לֹא מִתְבָּרַךְ בְּבִרְכָה דָא, אֲלֵא בְהִזְמָנָה. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבִרְכָה אֶת יְיָ בְּכָל עֵת וְגו'.

וְכִי מַה חָמָא דְוִד לְוִמֵר אֲבִרְכָה אֶת יְיָ. אֲלֵא, חָמָא דְוִד דְבַעֵי הִזְמָנָה, וְאָמַר אֲבִרְכָה. בְּגִין דְבִשְׁעָתָא דְבַר נֶשׁ יִתִּיב עַל פְּתוּרָא, שְׂכִינְתָא קַיִימָא תַּמָּן, וְסִטְרָא אַחְרָא קַיִימָא תַּמָּן. כַּד אֲזַמִּין בַּר נֶשׁ לְבִרְכָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׂכִינְתָא אֲתַתְקַנְתָּ (נ"א בְּהִזְמָנָה דָא) לְגַבֵּי עֵילָא, לְקַבְּלָא בְּרַכָּאן, וְסִטְרָא אַחְרָא אֲתַכְפִּיֵיא. (נ"א וְאִי אֲתַתְקַנְתָּ בְּבִרְכָתָא לְגַבֵּי עֵילָא, וְסִטְרָא אַחְרָא לָאוּ אִיהוּ בְּכֵלְלָא) וְאִי לֹא אֲזַמִּין בַּר נֶשׁ לְבִרְכָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, סִטְרָא אַחְרָא שְׂמַע וּמְכַשְׁפָּשָׁא לְמַהוּי לִיָּה חוּלְקָא בְּהֵיָא בְּרַכָּה.

וְאִי תֵימָא, בְּשָׂאֵר בְּרַכָּאן אֲמַאי לֹא אִית הִזְמָנָה. אֲלֵא הֵהוּא מְלָה דְבִרְכָה, דְקָא מְבָרְכִין עָלֶיהָ, אִיהוּ הִזְמָנָה. וְתָא חֲזִי דְהָכִי הוּא, דְהָאִי דְמְבָרַךְ עַל פְּרִי, הֵהוּא פְּרִי אִיהוּ הִזְמָנָה, וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ. וְלִית לִיָּה חוּלְקָא לְסִטְרָא אַחְרָא. וְקוּדְם דָּא, דְהָוָה הֵהוּא פְּרִי בְרִשׁוֹת דְסִטְרָא אַחְרָא, לֹא מְבָרְכִין עָלֶיהָ. וְכַתִּיב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּגִין דְלֹא יְבָרְכוּן עַל הֵהוּא פְּרִי, וְלֹא יִתְבָּרַךְ סִטְרָא אַחְרָא. פִּיּוֹן דְנִפְק מִרְשׁוּתֵיהָ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ. וְאִיהוּ הִזְמָנָא לְבִרְכָתָא. וְכֵן כָּל מִילִין דְעֲלָמָא דְקָא מְבָרְכִין עָלֶיהָ. כְּלֵהוּ הִזְמָנָה לְבִרְכָתָא. וְלִית בְּהוּ חוּלְקָא לְסִטְרָא אַחְרָא.

וְאִי תֵימָא, אוֹף הָכִי לְבִרְכַת זְמוּן פְּסָא דְבִרְכָתָא הָוָה הִזְמָנָה, אֲמַאי הֵב וּנְבָרִיךְ. אֲלֵא, הוּאִיל

לָנוּ, תִּינוּקָא זֶה אֵינוֹ בֶּן אָדָם. אַכְלוּ, וְאוֹתוֹ תִּינוּקָא הָיָה אוֹמֵר דְבָרֵי תוֹרָה וְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה. אָמְרוּ, הֵבָה נְבָרַךְ. אָמַר לְהֵם, נָאֵה אַמְרָתֵם, מִשׁוּם שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא מִתְבָּרַךְ בְּבִרְכָה זֹו אֲלֵא בְהִזְמָנָה. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבִרְכָה אֶת ה' כְּכָל עֵת וְגו'. וְכִי מַה רָאֵה דְוִד לְוִמֵר אֲבִרְכָה אֶת ה' ? אֲלֵא רָאֵה דְוִד שְׂצָרִיךְ הִזְמָנָה, וְאָמַר אֲבִרְכָה. בְּגִלְל שְׂבִשְׁעָה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב עַל שְׁלַחְנוֹ, הַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת שָׁם, וְהִצַּד הָאֲחֵר עוֹמֵד שָׁם. כְּשֶׁמְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרַךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְׂכִּינָה מִתְתַקַּנְתָּ (בְּהִזְמָנָה זֹו) לְגַבֵּי מַעְלָה לְקַבֵּל בְּרִכוֹת, וְהִצַּד הָאֲחֵר מִתְכּוֹפֵף. (וְאֵם נִתְקַנְתָּ בְּבִרְכוֹת לְגַבֵּי מַעְלָה וְהִצַּד הָאֲחֵר אֵינוֹ בְּכֵלְל) וְאֵם לֹא מְזַמִּין הָאָדָם לְבָרַךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִצַּד הָאֲחֵר שׁוֹמֵעַ וּמְכַשְׁפָּשׁ לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ בְּרַכָּה.

וְאֵם תֵּאמַר, לְמַה אֵין הִזְמָנָה בְּשָׂאֵר הַבְּרִכוֹת ? אֲלֵא אוֹתוֹ דְבַר הַבְּרַכָּה שְׂמְבָרְכִים עָלָיו, הוּא הִזְמָנָה. וְכֵא וְרָאֵה שְׂכַף זֶה, שְׂגָה שְׂמְבָרַךְ עַל הַפְּרִי, אוֹתוֹ פְּרִי הוּא הִזְמָנָה וּמְבָרְכִים עָלָיו, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְצַד הָאֲחֵר. וְקִדְם זֶה שְׂהִיָּה אוֹתוֹ פְּרִי בְרִשׁוֹת הִצַּד הָאֲחֵר, לֹא מְבָרְכִים עָלָיו, וְכַתּוּב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּשִׁבִיל שְׁלֹא יְבָרְכוּ עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי וְלֹא יִתְבָּרַךְ הִצַּד הָאֲחֵר. פִּיּוֹן שְׂיִצָּא מִרְשׁוֹתוֹ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְהִיא הִזְמָנָה לְבִרְכָה. וְכֵן כָּל דְבָרֵי הָעוֹלָם שְׂמְבָרְכִים עָלֵיהֶם, כָּלֵם הִזְמָנָה לְבִרְכָה, וְאֵין בְּהֵם חֵלֶק לְצַד הָאֲחֵר.

וְאֵם תֵּאמַר, אָף כֵּן לְבִרְכַת זְמוּן כּוּס בְּרַכָּה הִיָּתָה הִזְמָנָה, מִדּוּעַ הֵבָה וּנְבָרַךְ ? אֲלֵא הוּאִיל

וּבְקַדְמִיתָא כַּד הָוָה שְׂתִי,